

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττού 47-51, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584

(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Αριθμ. Πρωτ.: Φ.1/3/869

Έν Καισαριανή τῇ 13ῃ Αύγουστου 2010

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ 99η

Πρός

τό πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας

Πατέρες, Ἀδελφοί καί Τέκνα ἀγαπητά

χαίρετε ἐν Κυρίῳ

«Ἐμαρτύρησαν τόν λόγον τοῦ Θεοῦ

καί τήν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»

(Ἀποκαλύψεως α' 2)

Λήγοντος τοῦ Αύγουστου τοῦ ἔτους 1922 ἔληξε μέ βίαιο καί ὀδυνηρό τρόπο καί ἡ παρουσία τῶν Ἑλλήνων στήν Μικρά Ἀσία.

1. Οἱ δωδεκαετεῖς διωγμοί (1909-1922) τῶν Ἑλλήνων, πού εἶχαν ἐξαπολυθεῖ στήν Ἰωνία, στήν Θράκη καί στόν Πόντο ἀπό τό Κίνημα τῶν Νεοτούρκων στήν Τουρκία ὁλοκληρώθηκαν μέ τήν πυρπόληση τῆς Σμύρνης καί τόν ὀριστικό ξεριζωμό τῶν πατέρων μας ἀπό τίς πατρογονικές ἐστίες τους.

Φέρουμε στην μνήμη μας τά γεγονότα ἐκεῖνα, πού συνέβησαν πρὶν ἀπὸ ὀγδόντα καὶ ὀκτώ χρόνια (88), γιὰ νὰ τιμήσουμε ἐκείνους πού «ἐμαρτύρησαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ», πού ὑπέστησαν τοὺς ἀπηνεῖς διωγμούς, τίς βίαιες ἐξορίες, τίς φρικιαστικές ὠμότητες, τίς ἀφόρητες βαρβαρότητες, τίς ἀνελέητες λεηλασίες, τίς ἀδίστακτες ἀρπαγές, τοὺς σκληροὺς βασανισμούς, τίς ἀπάνθρωπες θανατώσεις τῶν ἀθώων, τά ἀνείπωτα ποικίλα μαρτύρια, τίς παντοῖες καταστροφές.

Τά γεγονότα εἶναι γνωστά στὴν ἱστορική μνήμη ὡς «*Μικρασιατική Καταστροφή*» καὶ καταγεγραμμένα κυρίως στὶς ψυχές τῶν διωχθέντων πατέρων μας. Στὶς ψυχές ἐκείνων, πού κατέφυγαν στὶς περιοχές τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας γιὰ νὰ περισώσουν τὰ ράκη τῆς ὑπάρξεώς τους καὶ τῆς ζωῆς τους.

2. Ὁ διωγμός τῶν Ἑλλήνων τὸ 1922 ἀπὸ τίς περιοχές τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου ζοῦσαν ἐπὶ τρεῖς χιλιάδες χρόνια, κορυφώθηκε μέ τὸ μαρτύριο τοῦ Ἐθνοῖερομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου. Ἰδού πὺς διηγεῖται τὸ μαρτύριο τοῦ ὁ διατελέσας βοηθὸς Ἐπίκοπός του μέ τὸ τίτλο Φιλαδελφείας καὶ στὴν συνέχεια Μητροπολίτης Ἐφέσου καὶ ἐκεῖθεν Βεροῖας καὶ μετέπειτα Φιλίππων, ἀπὸ δὲ Φιλίππων Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος Χατζησταύρου

« Ὁ μαινόμενος ὄχλος παρέλαβεν αὐτὸν καὶ ὠδήγησε διὰ συνοικιῶν ἀποκλειστικῶς Τουρκικῶν, ἵνα ἀποφύγῃ τῶν Εὐρωπαίων τὰ ὄμματα, δέρων καὶ ἐμπτύων καὶ τίλλων (δηλ. ξεριζώνοντας) τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γενείου αὐτοῦ, μέχρι τῆς θέσεως δύο Τσεσμέδων ὅπου καὶ διεμέλισεν αὐτόν, καὶ εἶτα τὰ μέλη αὐτοῦ καὶ τὴν ποιμαντορικὴν ῥάβδον περιέφερεν ἀνὰ τὰς Τουρκικὰς συνοικίας βλασφημῶν καὶ ὑβρίζων καὶ διακηρύττων τὸν θρησκευτικὸν αὐτοῦ θρίαμβον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νουρεδδὶν Πασᾶς (δηλαδή ὁ Τοῦρκος Διοικητὴς τῆς Σμύρνης) ἐστήριξε τὴν τοιαύτην τιμωρίαν εἰς τὴν δῆθεν ἐτυμηγορίαν τοῦ λαοῦ, εὐκαιρον εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι τὸν οὕτω μαρτυρικῶς τελευτήσαντα Μητροπολίτην δὲν βαρύνει καμμία κατηγορία ὅτι κακῶς προσηνέχθη πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, ἀλλὰ τούναντίον ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ὑπεστήριξεν αὐτούς, ὡς ἀνωμολόγησαν καὶ πολλοὶ ἀνταποκριταὶ Εὐρωπαϊκῶν φύλλων, ἐξ ὧν δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν τοὺς κ.κ. Traglia καὶ Rene Puaux (1878-1937) καὶ λοιπούς. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Σεβασ.

Αρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας (δηλ. ο Προκαθήμενος της Αγγλικανικής Εκκλησίας) γράφων προς τὸν αείμνηστον τοῦτον Ἱεράρχην, συνέχαιρε διὰ τὴν πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους Χριστιανοπρεπῆ πολιτείαν αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἔπραξε καὶ ὁ Γάλλος καθολικὸς ποιητὴς κ. Royat». (Μητροπολίτου Ἐφέσου, Χρυσοστόμου Χατζησταύρου (Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, 1962-1967), Οἱ κατὰ τῆς Εκκλησίας καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τελευταῖοι διωγμοὶ τῶν Τούρκων, ἐκδ. Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ, Καισαριανή 2010 σσ. 24-25).

3. Παροιμοίως φρικώδεις βασανισμούς καὶ μαρτυρικὸ θάνατο ὑπέμειναν καὶ οἱ Μητροπολίτες Κυδωνιῶν Γρηγόριος, Μοσχονησίων Ἀμβρόσιος, Ἰκονίου Προκόπιος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Ζήλων Εὐθύμιος.

Κατὰ τὴν ἴδια περίοδο τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς οἱ σκληρότατοι διωγμοὶ τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Ἑλλήνων Κληρικῶν συμπεριλάμβαναν πάντα κληρικὸ ἀδικρίτως ἡλικίας καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀξιώματος.

Στὶς ἐκκλησιαστικὰς ἐπαρχίες Ἐφέσου, Σμύρνης, Φιλαδελφείας, Ἡλιουπόλεως, Ἀνέων, Κρήνης, Βρυούλων, Περγάμου, καὶ Ἀδραμυττίου, Μοσχονησίων καὶ Κυδωνιῶν ὑπηρετοῦσαν 459 Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι. Διεσώθησαν καταφυγόντες πρόσφυγες στὴν Ἑλλάδα 112. Οἱ 347 ἀπώλεσθησαν. Ἄλλοι ἐφονεύθησαν ἀδίκαστοι, ἄλλοι κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῶν δῆθεν Στρατοδικείων, ἄλλοι ὁδηγήθηκαν στὴν ἐξορία, ὅπου τοὺς ἀνέμενε ἀσφαλὴς καὶ βέβαιος θάνατος.

Ἔχουν καταγραφεῖ τὰ φρικώδη μαρτύρια στὸν Βουτζᾶ τριῶν ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σμύρνης

α'. Τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀρχιμανδρίτου Ἰακώβου Ἀρχατζικάκη «ὃν οἱ Τοῦρκοι προσέδεσαν ἐπὶ στασιδίου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου καὶ καρφώσαντες διὰ λεπτῶν ἡλῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου του ἡμισέληνον ἐκ λευκοσιδήρου, ἀφῆκαν καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῶν φρικτῶν ἀλγηδόνων».

β'. Τοῦ Προϊσταμένου τῆς κάτω συνοικίας τῆς Σμύρνης Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Νικολόπουλου «ὃν ἐπετάλωσαν εἰς τοὺς πόδας καὶ τὸ στῆθος».

γ'. Τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ἀγίας Τριάδος, Οἰκονόμου Μιχαήλ Κυριακοπούλου «ὃν ἀπογυμνώσας (Τοῦρκος ἀξιωματικὸς) τελείως προσέδεσεν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ διὰ σχοινίου εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου του καὶ καλπάζων ἔσυρεν πρὸς τὸ Κορδελιό. Ἀμερικανὸς ναύτης ἐκ τῶν φρουρούντων τὴν ἀποθήκην τῶν πετρελαίων τῆς Standard Oil Cy τοσοῦτον ἐξωργίσθη ὥστε

έπυροβόλησε καὶ ἐφόνευσε τὸν ἀξιωματικόν, καὶ ἀπαλλάξας τὸν ἀτυχῆ ἱερέα ἐπεβίβασεν ἐπὶ ἀμερικανικοῦ πλοίου καὶ ἔστειλεν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας» (Μητροπολίτου Ἐφέσου, Χρυσοστόμου Χατζησταύρου. (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος, 1962-1967), Οἱ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τελευταῖοι διωγμοὶ τῶν Τούρκων, ἐκδ. Ἱερά Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ, Καισαριανή 2010 σ. 30).

4. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ σεβάσμιοι Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι, Διάκονοι, Ἄνδρες, Γυναῖκες καὶ Παιδιά ὁδηγήθηκαν στὴν σφαγὴ, ἐπειδὴ ἦσαν Χριστιανοὶ καὶ Ἕλληνες, πρὸς τοὺς ὁποίους οἱ σκληροὶ διῶκτες τοὺς ἔτρεφαν μανιακὸ μῖσος, καταδιώκοντες τοὺς μέχρι νὰ τοὺς ἐξαφανίσουν τελείως ἀπὸ τίς περιοχὲς στίς ὁποῖες ζοῦσαν.

Στό νοῦ τοὺς εἶχαν τὸν ἀποστολικὸ λόγον, ὅτι γιὰ τὸν πιστό *«οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς»* (Πρὸς Ῥωμαίους 9^ο 18).

Δηλαδή: *«Πιστεύω πραγματικά πὼς ὅσο ὑποφέρουμε τώρα δὲν ἰσοσταθμίζουν τὴ δόξα πού μᾶς ἐπιφυλάσσει ὁ Θεὸς στὸ μέλλον»*.

5. Ἐμεῖς τοὺς τιμᾶμε γιὰ τὴν πίστη τοὺς, γιὰ τὴν γενναιότητα τοὺς νὰ ὑποστοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ φοβερά μαρτύρια ὡς Χριστιανοί. Κλίνουμε μπροστά σ' αὐτοὺς πού μαρτύρησαν γιὰ τὸν Χριστό καὶ τό Εὐαγγέλιό Του τό γόνυ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας.

Τιμώντας τὴν μνήμη τοὺς ἐνθαρρυνόμαστε στό πνευματικὸ μας ἀγῶνα κατὰ τὴν ἀποστολικὴ προτροπὴ *«στήκετε ἐν τῇ πίστει»* (Πρὸς Κορινθίους 13^ο 13).

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.